

สาระสำคัญ

การซื้อขายสินค้าและบริการมีความสำคัญและจำเป็นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์ต้องซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภคทุกวัน ฉะนั้นการวางแผนการซื้อที่ดี ทำให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและปลอดภัยช่วยให้ประหยัดทั้งเงิน เวลา และแรงงาน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. เข้าใจถึงความสำคัญของการซื้อสำหรับผู้ประกอบการ
2. เข้าใจถึงความสำคัญของการซื้อสำหรับผู้บริโภค
3. ใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการได้เหมาะสมกับผู้ซื้อ
4. สามารถพิจารณากระบวนการซื้อได้ถูกต้องเหมาะสมกับรายได้และความจำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวันและความจำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน
5. มีความรู้เรื่องเครื่องหมายมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์เพื่อพิจารณาการซื้อสินค้าหรือบริการ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของการซื้อสินค้าและบริการได้
2. บอกประเภทของกลุ่มผู้ซื้อได้
3. บอกประเภทการซื้อของกลุ่มธุรกิจได้
4. บอกความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการซื้อสินค้าได้
5. บอกเหตุผลในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการสำหรับผู้บริโภคได้
6. บอกกระบวนการซื้อสินค้าและบริการสำหรับผู้บริโภคได้
7. บอกประเภทเครื่องหมายมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้สังเกตก่อนซื้อสินค้าได้

การซื้อขายสินค้าและบริการ

การซื้อ (Buying) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ วัตถุดิบ ตลอดจนเครื่องจักร เครื่องมือ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของธุรกิจ และต้นทุนต่ำ ในปัจจุบันมีผู้ซื้ออยู่หลายกลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 คือ ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าเพื่อสนองความต้องการของตนเองและบุคคลในครอบครัว

กลุ่มที่ 2 คือ คนกลาง เช่น ตัวแทน พ่อค้าส่ง พ่อค้าปลีก ที่ซื้อสินค้าเพื่อไปจำหน่ายต่อ

กลุ่มที่ 3 คือ ผู้ประกอบการที่ซื้อวัตถุดิบไปแปรรูปให้กลายเป็นสินค้าสำเร็จรูป

กลุ่มที่ 4 คือ หน่วยงานของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจซึ่งซื้อไปเพื่อสาธารณะประโยชน์

โดยทั่วไปธุรกิจสามารถแบ่งการซื้อ ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- 1. การซื้อเพื่อจำหน่ายต่อ** เป็นการซื้อของตัวแทนจำหน่าย พ่อค้าส่ง พ่อค้าปลีก ซึ่งเป็นการซื้อสินค้าสำเร็จรูปมาเพื่อจำหน่ายต่อไปยังผู้บริโภค
- 2. การซื้อเพื่อใช้หรือเปลี่ยนสภาพ** เป็นการซื้อของกิจการอุตสาหกรรมที่ซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการแปรรูปวัตถุดิบและซื้อวัตถุดิบเพื่อนำมาแปรสภาพให้กลายเป็นสินค้าสำเร็จรูป

ความสำคัญของการซื้อสำหรับกิจการ

1. กำไรของกิจการ การสร้างกำไรให้แก่กิจการทำได้ 2 แนวทาง ได้แก่ การเพิ่มยอดขาย และการลดค่าใช้จ่าย กิจกรรมเกี่ยวกับการซื้อที่ทำให้เกิดค่าใช้จ่าย เช่น ค่าใช้จ่ายในการซื้อ ค่าเก็บรักษา เป็นต้น

2. ประสิทธิภาพการดำเนินงาน การทำงานของฝ่ายจัดซื้อจะมีผลต่อฝ่ายอื่นๆ ด้วย ถ้าการจัดซื้อมีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้ฝ่ายอื่นๆ มีคุณภาพตามไปด้วย

3. ภาพลักษณ์ของกิจการ การขายสินค้าที่มีคุณภาพ การส่งมอบสินค้าตรงตามเวลา ย่อมส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อกิจการ

4. การแข่งขันทางการตลาด การขายสินค้าที่มีคุณภาพ ในราคาที่เหมาะสม สามารถส่งมอบสินค้าได้ตรงตามเวลา ย่อมทำให้ได้เปรียบด้านการแข่งขัน ซึ่งถ้าการจัดซื้อมีประสิทธิภาพย่อมทำให้กิจการมีข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันด้วย

5. การรับรู้ข้อมูลของกิจการ ฝ่ายจัดซื้อจะต้องติดต่อบุคลากรกับบุคลากรต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกกิจการ จึงทำให้ได้รับรู้ข้อมูลต่างๆ ตลอดจนความเคลื่อนไหวของราคาวัตถุดิบและสินค้า แหล่งวัตถุดิบ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ใช้ใน การผลิต ซึ่งมีประโยชน์ต่อกิจการทั้งสิ้น

วัตถุประสงค์การซื้อขายของกิจการ

1. เพื่อให้กิจการมีสินค้า วัตถุดิบ เครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้ใช้ ไม่ขาดมืออันจะส่งผลให้การดำเนินงานไม่หยุดชะงัก
2. เพื่อให้กิจการได้รับสินค้า วัตถุดิบ เครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ในเวลาอันสมควร คุณภาพถูกต้อง ปริมาณเหมาะสม ราคาเหมาะสม และผู้จำหน่ายที่เหมาะสม
3. เพื่อเป็นการบริหารเกี่ยวกับการเงิน ไม่ให้เงินจมอยู่กับสินค้าคงเหลือมากเกินไป ตลอดจนไม่ต้องเสี่ยงภัยกับสินค้าเสื่อมคุณภาพและล้าสมัย
4. เพื่อให้กิจการได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า วัตถุดิบ วัสดุ อุปกรณ์ สินค้าใหม่ ราคาใหม่ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้รับมาจากการที่ฝ่ายจัดซื้อติดต่อสื่อสารกับผู้จำหน่าย

เหตุผลในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค

เสื้อผ้า อาหาร ยารักษาโรค เครื่องใช้และบริการต่างๆ ล้วนเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตของทุกคน การรู้จักเลือกซื้อสินค้า จะช่วยให้ทุกคน (ผู้บริโภค) สามารถซื้อสินค้าได้เหมาะสมกับราคา คุณภาพดี และคุ้มกับเงินที่เสียไป แต่ละบุคคลย่อมมีเหตุผลในการเลือกซื้อสินค้าและบริการแตกต่างกันซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ตำนนิยม บางคนนิยมซื้อสินค้าราคาถูก บางคนนิยมซื้อสินค้าราคาแพง เพราะคิดว่าสินค้าราคาแพงคุณภาพต้องดี
2. บุคลิกเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล เช่น การซื้อรองเท้า สำหรับคนรูปเท้าปกติ สามารถซื้อได้จากร้านค้าทั่วไป หากรูปเท้าใหญ่ก็หาซื้อยาก
3. สภาพครอบครัว บางครอบครัวประหยัด บางครอบครัวใช้ของแพง
4. วัยรุ่น วัยกลางคนย่อมชอบของที่มีสีล้นแตกต่างกัน
5. ฐานะทางเศรษฐกิจ ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักตัดสินใจซื้อสินค้าราคาแพงได้รวดเร็วกว่าผู้มีรายได้น้อย

กระบวนการซื้อสินค้าสำหรับผู้บริโภค

การเลือกซื้อสินค้า คือการใช้เงินตราแลกเปลี่ยนกับสิ่งของ ที่ผู้บริโภคต้องการหรือจำเป็นมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองและครอบครัว เพื่ออำนวยความสะดวกสบาย ต่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และเหมาะสมกับฐานะของครอบครัว มีข้อพิจารณาเกี่ยวกับกระบวนการซื้อ ดังนี้

1. การพิจารณางบประมาณในการซื้อ โดยสำรวจความเป็นอยู่และรายได้ของครอบครัว
2. ความจำเป็นและความต้องการซื้อ พิจารณาความจำเป็นมากน้อย ความจำเป็นก่อนหลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน
3. การเปรียบเทียบราคาและคุณภาพ พิจารณาถึงคุณภาพสินค้าคุ้มค่ากับราคาหรือบริการที่จะได้รับว่าสมควรหรือไม่ โดยประหยัดเวลา แรงงานในการซื้อ
4. การพิจารณาสถานที่ที่จะซื้อ มีร้านค้ามากมาย ตั้งแต่ขนาดเล็กถึงขนาดใหญ่ ที่มีสินค้าให้เลือกพิจารณาในลักษณะต่าง ๆ กัน พิจารณาว่าร้านใดซื้อได้คุ้มราคาและคุณภาพ
5. การพิจารณาระยะเวลาในการซื้อ การใช้เวลาในการเลือกก่อนตัดสินใจซื้อ ทำให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพ สามารถคืนหรือเปลี่ยนสินค้าได้ หรือการเลือกใช้บริการในช่วงมีผู้ใช้บริการน้อย เช่น บ้านพักตากอากาศ
6. การพิจารณาจากฉลากสินค้าหรือสังเกตเครื่องหมายรับรองคุณภาพสินค้า

จากกระบวนการเลือกซื้อสินค้าดังกล่าว ผู้บริโภคสามารถศึกษาและพิจารณา เครื่องหมายมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์ ซึ่งสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ได้ให้การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์โดยแสดงเครื่องหมายกับผลิตภัณฑ์ ที่มีคุณภาพตามประเภทต่าง ๆ รวม 5 เครื่องหมาย คือ

เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไป

เป็นมาตรฐานที่กำหนดเพื่อให้การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์โดยทั่วไป โดยมีผู้ประกอบการที่ทำผลิตภัณฑ์สามารถยื่นขอใบอนุญาตแสดงเครื่องหมายมาตรฐานได้ด้วยความสมัครใจ เมื่อสำนักงานฯ ได้ตรวจสอบโรงงาน กรรมวิธีการผลิต และทดสอบผลิตภัณฑ์และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว สำนักงานฯ ก็จะอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานที่ผลิตภัณฑ์นั้นได้

เครื่องหมายมาตรฐานบังคับ

เป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อความปลอดภัย และเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดแก่ประชาชนหรือกิจการอุตสาหกรรมหรือเศรษฐกิจของประเทศ โดยการตราพระราชกฤษฎีกาให้ผลิตกันทันที ๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานหรือที่เรียกว่า มาตรฐานบังคับ ซึ่งผู้ผลิตและผู้นำเข้าจะต้องผลิตจำหน่ายและนำเข้าแต่ผลิตกันที่ได้มาตรฐานตามที่ สมอ. ประกาศกำหนดเท่านั้น หากไม่กระทำตามจะมีความผิดตามกฎหมาย

เครื่องหมายมาตรฐานเฉพาะด้านความปลอดภัย

เป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นสำหรับผลิตภัณฑ์บางชนิด ที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานเป็นสำคัญ เช่น ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า เพื่อให้การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์และสร้างความมั่นใจในความปลอดภัย ให้กับผู้ใช้งาน โดยผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว จะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานเฉพาะด้านความปลอดภัย

มีลักษณะเป็นรูปตัวเอส มีคำว่า " ปลอดภัย " อยู่ตรงกลาง

เครื่องหมายมาตรฐานเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาสำคัญของทุกคน สมอ. ได้ประกาศกำหนดมาตรฐานเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นมาเพื่อให้การรับรองผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติในการรักษาสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมที่ สมอ. กำหนดขึ้นเครื่องหมายมาตรฐานนี้เป็นทั้งมาตรฐานบังคับและมาตรฐานทั่วไป กรณีที่เป็นมาตรฐานบังคับกฎหมายบังคับให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้าและผู้จำหน่าย จะต้องผลิต นำเข้าและ จำหน่ายเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานเท่านั้น โดยผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วสามารถนำเครื่องหมายเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งมีลักษณะเป็นรูปตัวเอส มีคำว่า “ สิ่งแวดล้อม ” อยู่ตรงกลาง

เครื่องมาตรฐานเฉพาะด้านความเข้ากันได้ทางแม่เหล็กไฟฟ้า

ปัจจุบันเป็นยุคของเทคโนโลยีทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ สมอ. ได้ประกาศ กำหนดมาตรฐานความเข้ากันได้ทางแม่เหล็กไฟฟ้าขึ้น เพื่อให้การรับรอง ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติ ของความเข้ากันได้ทางแม่เหล็กไฟฟ้าว่าเป็นไปตาม มาตรฐานที่ สมอ. กำหนดขึ้น เช่น ชั้นส่วนคอมพิวเตอร์ เครื่องหมาย มาตรฐานนี้เป็นทั้งมาตรฐานบังคับและมาตรฐานทั่วไป กรณีที่เป็นมาตรฐาน บังคับกฎหมายบังคับให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้าและ ผู้จำหน่าย จะต้องผลิต นำเข้า และจำหน่าย เฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานเท่านั้น ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการ ตรวจสอบแล้วสามารถนำเครื่องหมายมาตรฐานเฉพาะด้านความเข้ากันได้ ทางแม่เหล็กไฟฟ้า ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปตัว เอส มีคำว่า “EMC” อยู่ตรง กลาง

บรรณานุกรม

วินัย ตะห์ลัน. (2543). **การพิทักษ์สิทธิประโยชน์ตนเองของผู้บริโภค**

ยุคใหม่. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

วิโรจน์ ณ บางช้าง. (2543). **บทบาทขององค์กรเอกชนในการ**

คุ้มครองผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. (2538). **การแสดง**

เครื่องหมายมาตรฐานบันไดสู่ตลาดกว้าง. กรุงเทพฯ:

กองส่งเสริมมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์

อุตสาหกรรม. สมคิด บางโม. (2539). **การประกอบธุรกิจ.**

กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.

แบบฝึกหัดตอนที่ 1

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดหมายความการซื้อเพื่อจำหน่ายต่อ

ก. บริษัท A ซื้อข้าวโพดจากไร่ไปผลิตอาหารสัตว์

ข. บริษัท B ซื้อเงาะจากสวนไปผลิตอาหารสัตว์

ค. นายชอบ ซื้อทุเรียนจากสวนไปขายตามบ้าน

ง. นายชิต ซื้อมะม่วงจากสวนไปทำมะม่วงแช่อิ่มทานที่บ้าน

2. กระบวนการซื้อ ผู้บริโภคต้องพิจารณาถึงข้อใดมากที่สุด

ก. พิจารณาสินค้าที่จะซื้อ

ข. พิจารณาสถานที่ที่จะซื้อ

ค. พิจารณาคุณภาพของสินค้า

ง. พิจารณารายได้ของผู้ซื้อ

3. สินค้าในข้อใดควรเลือกซื้อจากแหล่งที่สะดวกที่สุด

- ก. วิทยุ ลำโพง
- ข. จักรยาน เครื่องออกกำลังกาย
- ค. คอมพิวเตอร์ แผ่นซีดี
- ง. ดินสอ ปากกา ยางลบ

4. การซื้อสินค้าประเภทใด ต้องสังเกตเครื่องหมาย

- ก. ตู้เย็น
- ข. พงชั๊กฟอก
- ค. กระทิกน้ำร้อน
- ง. หลอดไฟฟ้า

5. เครื่องหมาย มาตรฐานระดับ

เหมาะสำหรับเลือกสินค้าประเภทใด

- ก. น้ำยาล้างจาน
- ข. ผงซักฟอก
- ค. ผงชูรส
- ง. บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป

6. ข้อใดเป็นการซื้อของผู้ประกอบการ

- ก. นายวิษณุซื้อเงาะไปให้ลูกชายที่บ้าน
- ข. นายวิรัตน์ซื้อเงาะจากตลาดไปขายตามบ้าน
- ค. นายไพโรจน์ซื้อเงาะไปผลิตเงาะกระป๋อง
- ง. นายไพรัตน์ซื้อเงาะไปให้ลูกศิษย์ที่โรงเรียน

แบบฝึกหัดตอนที่ ๒

ให้นักเรียนบอกชื่อเครื่องหมายมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์ อธิบาย
แนวทางการกำหนดเครื่องหมาย

รูปภาพ เครื่องหมาย	ชื่อเครื่องหมาย	กำหนดขึ้นเพื่อ
		
		
		
		
		

เฉลยแบบฝึกหัด

ตอนที่ ๑

คำตอบ 1.ด 2.ง 3.ง
4.ก 5.ข 6.ค

ตอนที่ 2

ชื่อเครื่องหมาย	กำหนดขึ้นเพื่อ
มาตรฐานทั่วไป	รับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์โดยทั่วไป
มาตรฐานบังคับ	รับรองความปลอดภัยและป้องกัน ความเสียหายอันอาจเกิดแก่ประชาชนหรือกิจการอุตสาหกรรม
มาตรฐานเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม	รับรองการมีคุณสมบัติในการรักษาสิ่งแวดล้อม
มาตรฐานเฉพาะด้านความเข้ากันได้ทางแม่เหล็กไฟฟ้า	รับรองผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติความเข้ากันได้ทางแม่เหล็กไฟฟ้า
มาตรฐานเฉพาะด้านความปลอดภัย	รับรองความปลอดภัยจากการใช้งานสำหรับผลิตภัณฑ์บางชนิด เช่น ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า